

Bolesti i štetočine breskve

Kovrdžavost lista breskve (*Taphrina deformans*)

Ova gljiva se razvija na svim zeljastim delovima breskve: lišću, mladima , cvetu i plodu. Najtipičniji simptomi su na lišću koje postaje zadebljano, deformisano ,naborano i kovrdžavo. Simptomi se javljaju oko mesec dana nakon infekcije. Obolelo lišće ili njegovi delovi vrlo brzo gube hlorofil, postaju zelenožuti ili crvenkastoljubičasti, u zavisnosti od sorte. Požutelo zaraženo lišće vene i opada, nekoliko nedelja posle zaraze. Opalo lišće u toku juna i jula bude zamenjeno zdravim. Zbog dodatnog utroška hraniva za stvaranje novog lišća stablo breskve slabi, što se može negativno odraziti na njegovu otpornost prema zimskim negativnim temperaturama, na diferenciranje cvetnih pupoljaka i na rod u narednoj godini. Zaraženi mladari se takođe deformišu, ostaju kraći i deblji i suše se. To se dešava i sa zaraženim cvetovima i plodovima koji deformisani i sasušeni opadaju, što najdirektnije utiče na rodnost u toj godini.

Breskva je osetljiva prema ovom patogenu od bubrenja do otvaranja pupoljaka. Ova bolest se uspešno suzbija fungicidima, koji se primenjuju u vreme mirovanja vegetacije, u jesen i u rano proleće pre bubrenja pupoljaka. Tada se najčešće koriste preparati na bazi bakra,tzv „plavo kupanje“. U zasadima u kojima se ovo oboljenje češće javlja i u jačem intenzitetu, neophodna su dva tretmana, prvo pre kretanja vegetacije i drugo odmah po kretanju vegetacije. Od fungicida na bazi bakra preporuka je primena fungicida [Cuproxat](#), [Elect 500](#)

Za suzbijanje ove bolesti takođe se može koristiti fungicid na bazi aktivne materije ditianon.

Pepelnica breskve (*Sphaerotheca pannosa var.persicae*)

Gljiva napada sve zeljaste delove breskve: lišće,mladare,cvetove i plodove. Na zaraženim delovima gljiva ostavlja svoje reproduktivne organe u vidu prljavobele brašnaste micelijske prevlake. Napadnuti delovi su u početku svetlije boje, a zatim se javlja bela prevlaka, koja se širi i postepeno prekriva celu površinu. Ova bolest se najčešće javlja na mladom lišću koje se ne razvija normalno, već zaostaje u porastu uvija se i pri jačoj zarazi suši i opada. Većina infekcija dešava se na vrhu letorasta pri pojavi lista iz pupoljka. Pri zarazi ploda dolazi do formiranja mrežaste prevlake na njegovoj površini a na mestu infekcije dolazi do pucanja plodova. Plodovi su osetljivi u ranoj fazi od zametanja pa do faze veličine oraha.

Mere zaštite podrazumevaju pre svega rezidbu, uklanjanje zaraženih „belih grančica“, a u toku vegetacije ukloniti zaražene mladare. Ipak, neophodna je primena fungicida protiv pepelnice. Za suzbijanje ove bolesti mogu se koristiti fungicidi na bazi sumpora.

Sušenje cvetova i grančica i mrka trulež plodova breskve (*Monilinia laxa*)

Parazit napada delove cveta posle njegovog otvaranja. Infekcija se najčešće ostvaruje preko žiga i stubića. Zaraženi delovi cveta se prilepe uz grančicu, tako da patogen prodire u nju stvarajući ovalne ili elipsaste pege. Mladari mogu biti prstenasto obuhvaćeni i deo iznad mesta zaraze se suši i izumire. Infekcija ploda se ostvaruje samo preko povreda. Inficirano tkivo razmekša plodovi gube vodu, koju koristi gljiva, suše se i pretvaraju u tvrdu masu („mumija“). Ovo je oboljenje koje u godinama sa obilnim i čestim kišama u fenofazi cvetanja može uzrokovati velike direktne gubitke u prinosu jer dolazi do propadanja cveta. Usled sušenja letorasta dolazi do usporenog prirasta i formiranja krune voćaka.

Zaštita protiv ove bolesti podrazumeva i agroteničke i hemijske mere borbe. Pri podizanju voćnjaka treba birati ocedna mesta gde je dobro provetravanje. Zaražene i mumificirane plodove obavezno ukloniti i uništiti, orezati i ukloniti zaražene grane i grančice. U povoljnim uslovima za infekciju potrebna je primena fungicida. Zavisno od vremenskih uslova, količine padavina, njihove učestalosti neoplodan je jedan tretman pred otvaranje cvetova i drugi nakon 5-7 dana, kada je otvoreno 10-20 % cvetova. Za suzbijanje prouzrokovala sušenja cvetova i grančica preporučuje se preventivna primena fungicida na bazi aktivnih materija: prochloraz, iprodion, boskalid+piraklostrobin.

Breskvin smotavac (*Cydia molesta*)

Breskvin smotavac najčešće napada sorte breskve kasnijeg vremena zrenja. Dovodi do prevremenog opadanja plodova i pogoršanja kvaliteta onih koji ostaju na stablu. Plodovi su crvljivi puni izmeta gusenice, nepravilnog oblika. Štete pričinjava gusenica koja u ovom stadijumu prezimi ispod kore ili u pukotinama debla. Krajem aprila i tokom maja meseca iz kokona izleću leptiri koji odlažu jaja na vrhove grančica. Ispiljene gusenice se ubušuju u plod gde se razvijaju hraneći se narednih dvadesetak dana. Na mestu ubušivanja u plod nastaje smolotočina. Odrasla gusenica napušta plod i odlazi u pukotine na deblu. Nakon desetak dana pojavljuje se leptir druge generacije. Ova štetočina kod nas ima 3- 5 generacija.

Breskvinog smotavca treba suzbijati pre nego što se gusenica ubuši u plod. Kritičan period za primenu insekticida su vreme polaganja jaja i vreme piljenja gusenice. Kada se gusenica ubuši nema svrhe primenjivati insekticide jer neće delovati na štetočinu sakrivenu u plodu. Insekticide iz grupe regulatora razvoja insekata treba primeniti od početka polaganja jaja pa do piljenja prvih gusenica. Prvo tretiranje se obavlja kada se uoči intenzivan let leptira. Za određivanja pravog momenta primene treba koristiti feromonske klopke i prognoze izveštajnih službi. Drugi tretman se radi otprilike dvadeset dana posle prvog. Uglavnom se sa ova dva tretmana efikasno rešava problem breskvinog smotavca.

Za suzbijanje breskvinog smotavca mogu se koristiti insekticidi na bazi dimetoata, hlorantraniliprola, piriproksifena i nekih drugih aktivnih materija.

Lisne vaši – zelena breskvina vaš i crna breskvina vaš (Myzus persicae, Brachycaudus persicae)

Lisne vaši čine direktne štete sisanjem biljnih sokova, pa dolazi do slabljenja biljaka i manjih prinosa. Zelena breskvina vaš polaže jaja na stablima breskve i tako prezimljava. U proleće kolonije ove štetočine napadju lišće i vrhove mladih letorasta iz kojih sišu sokove. Lišće se uvija, letorasti zaostaju u porastu i plodovi ostaju sitni. Crna vaš je karantinska štetočina i prenosi se sadnicama. Najčešće prezimljava u obliku jaja položenih u različite delove stabla a može da prezimi i kao larva na korenu i stablu. U toku vegetacije javlja se u obliku kolonija. Napadnuto lišće se deformiše a ukoliko napadne koren može doći i do sušenja voćke. Vaši su takođe i prenosioci virusa, pa samim tim izazivaju indirektne štete.

Zimskim prskanjem suzbijaju se zimska jaja onih vrsta koje prezime na voćkama. Za vreme vegetacije primenjuju se različiti insekticidi, na početku pojave lisnih vaši, odnosno na početku formiranja prvih kolonija. Neki od insekticida za suzbijanje lisnih vaši u zasadu breskve su na bazi hlörpirifosa, imidakloprida, alfacipermetrina i drugih a.m.

Crveni voćni pauk (Panonychus ulmi)

Ovo je jedna od najopasnijih štetočina u voćnjacima. Dovodi do oštećenja lista i smanjenja asimilacione površine, što se odražava i na smanjenje prinosa. Štete na listu se uočavaju u vidu velikog broja belih tačkica. Prilikom jačeg napada tačkice se spajaju. List počinje da žuti, ponekad dobije bronzanu boju, suši se i opada. Na naličju lista formira se fina paučina u kojoj se nalaze crveni pauci koji se hrane sisanjem sokova iz lista. Crveni voćni pauk prezimljava u formi zimskih jaja na granama i deblu voćnjaka, na skrovitim mestima. Prezimljujuća jaja se prepoznaju kao crvene tačkice na granama. U proleće pri srednjoj dnevnoj temperaturi od 10 ° C, uglavnom od polovine aprila, iz jaja se pile larve. Izlazak larvi iz jaja traje 2-3 nedelje, a potom se larva razvija još oko 15 dana. Odrasle grinje izlegu letnja jaja koja su manja od zimskih svetlocrvene ili narandžaste boje. Crveni voćni pauk kod nas ima uglavnom 6-8 generacija, pa je zbog toga ova štetočina prisutna tokom cele godine u voćnjaku.

Zimski tretman je važan zbog smanjenja brojnosti štetočine na proleće. Ipak, neophodno je sprovoditi i tretmane akaricidima, posebno u proleće kada oko 30 % larvi izađe iz zimskih jaja. Jaja pred piljenje larvi kao i mlade larve su najosetljivije na delovanje akaricida. Optimalan rok je obično pred cvetanje.

Za suzbijanje crvene voćne grinje može se koristiti [Nissorun 10 EC](#) i neki drugi akaricidi.